

PLAN DZIAŁANIA

KT 193

ds. Elementów Prefabrykowanych z Betonu Komórkowego i Elementów Niezbrojonych z Betonu Lekkiego Kruszywowego

STRESZCZENIE

KT 193 zajmuje się zagadnieniami:

- elementów murowych i elementów zbrojonych z autoklawizowanego betonu komórkowego. Normami dotyczącymi elementów murowych KT 193 zajmuje się w wyniku porozumienia z KT 233.
- elementów niezbrojonych z betonu lekkiego kruszywowego.

Zagadnienia dotyczą zarówno wymagań dla w/w elementów jak i metodyki badań ich właściwości.

Problematyka normalizacyjna, którą zajmuje się KT 193 znajduje się w bezpośrednim zakresie działania Komitetu Technicznego CEN/TC 177 Zbrojone elementy prefabrykowane z betonu komórkowego i betonu na kruszywach lekkich, jak również CEN/TC 125 Mury. Pośrednio powiązana jest również z zakresem działania CEN/TC 229, CEN/TC 351.

KT 193 działa na rzecz następujących środowisk:

- producentów elementów betonu komórkowego i betonu lekkiego kruszywowego.
- projektantów i wykonawców budowlanych,
- jednostek naukowo badawczych, jednostek notyfikowanych upoważnionych do wykonywania zadań strony trzeciej przy ocenie i weryfikacji stałości właściwości użytkowych.

Stosowanie norm z zakresu działania KT 193 przynosi korzyści wszystkim w/w środowiskom. Normy te umożliwiają:

- producentom - badania wyrobów wg norm głównie europejskich, deklarowanie właściwości użytkowych i wprowadzanie wyrobów do obrotu;
- projektantom - efektywne projektowanie obiektów z zastosowaniem wyrobów o wysokich parametrach użytkowych.

Priorytetem działania komitetu KT 193 jest wprowadzanie norm europejskich, w szczególności norm zharmonizowanych, co umożliwi pełną swobodę funkcjonowania rynku wyrobów budowlanych. Działalność KT 193 powinna być pomocna we wprowadzaniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE Nr 305/2011 i docelowo ułatwić wykonawcom realizacją obiektów zgodnych z podstawowymi wymaganiami.

– Elementy niezbrojone z betonu lekkiego kruszywowego to głównie pustaki ścienne i stropowe oraz nadproża, produkowane przez wytwórnie betonu.

Nie rozwinęła się w Polsce na większą skalę produkcja odpowiedzialnych elementów i konstrukcji inżynierskich z betonów lekkich. KT 193 pilotował wprowadzenie do zbioru

polskich norm normy PN EN 1520 *Prefabrykowane elementy z betonu lekkiego kruszywowego o otwartej strukturze* oraz PN EN1521 *Oznaczenie wytrzymałość na zginanie betonu lekkiego kruszywowego o otwartej strukturze*.

– Wyroby z autoklawizowanego betonu komórkowego wytwarzane są przez wytwórnie zmechanizowane i zautomatyzowane ze znaczącym udziałem komputeryzacji. Ich poziom techniczny jest na poziomie rozwiązań europejskich i światowych. Polska należy do największych producentów betonu komórkowego w Europie (skala produkcji w Polsce od 4 do 4,5 mln m³/rok, a w Europie ok. 16 mln m³/rok). Większość producentów należy do Polskiego Stowarzyszenia Producentów Betonów, wszyscy uczestniczą w pracach, w tym normalizacyjnych, Europejskiego Stowarzyszenia Producentów Autoklawizowanego Betonu Komórkowego (EAACA).

Produkty wytwarzane w kraju reprezentują poziom światowy, zarówno pod względem dokładności wymiarowej jak i właściwości użytkowych. Są to głównie elementy drobnowymiarowe. Elementy zbrojone produkowane są w kraju w bardzo małej ilości. Przedstawiciele KT 193 biorą również bezpośredni udział w pracach EAACA, który przygotowuje projekty norm i przekazuje je do odpowiednich CEN/TC.

Główne korzyści z działalności KT 193 są znaczne, ale trudne do oszacowania. Producenci wytwarzają wyroby o wymaganiach sprecyzowanych we wprowadzanych normach, ustalanych w zależności od coraz wyższego poziomu techniki. Należy podkreślić, że normy ISO CEN w wyniku rozwoju techniki wytwarzania wyrobów są systematycznie aktualizowane. Priorytetem KT 193 jest utrzymanie stałego kontaktu z jednostkami normalizacji międzynarodowej ISO i europejskiej EN. Zdaniem środowiska biznesowego związanego z KT 193 normy o szczególnym znaczeniu dla przemysłu betonów i ośrodków prowadzących badania powinny być opracowane w polskiej wersji językowej. Na takie normy istnieje możliwość uzyskania od części producentów wkładu finansowego.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i aspekty regionalne, międzynarodowe.

Środowisko biznesowe związane z działalnością KT 193 obejmuje producentów wyrobów betonowych do realizacji obiektów mieszkalnych, użyteczności publicznej, przemysłowych. W ciągu ostatnich 20 lat nastąpił w kraju zdecydowany postęp techniczny w technologii wytwarzania autoklawizowanego betonu komórkowego. Było to spowodowane zwiększonymi wymaganiami w budownictwie, głównie w stosunku do dokładności wymiarowych wyrobów oraz właściwości cieplnych. Przemysł przeprowadził gruntowną modernizację węzłów, co w efekcie pozwoliło sprostać wymogom stawianym przez budownictwo wyrobom. Wymogi te zostały ujęte w normach EN, wprowadzonych do zbioru polskich norm. Były to zarówno normy na wyroby jak i na metody badań poszczególnych właściwości i sukcesywnie były one tłumaczone na język polski. Szczególnie intensywny okres działalności w tym zakresie prowadzony był w pierwszych latach od utworzenia KT 193.

Normami zainteresowane były ośrodki badawcze, które metodykę badawczą ujmowały również w zakresie działalności akredytacyjnej. Zainteresowanie było również ze strony przemysłu. Laboratoria przemysłu prowadziły i prowadzą badania wg (przetłumaczonych) norm EN.

Część producentów eksportuje swoje wyroby (szacunkowo ok. 15-20% produkcji) do krajów sąsiednich zarówno wchodzących w skład Unii jak i spoza Unii. Badania wyrobów prowadzone są wg opracowanych norm europejskich.

W eksporcie wyrobów producenci napotykali na bariery techniczne spowodowane rozbieżnością technicznych przepisów w poszczególnych krajach. Niekiedy producenci musieli wykonywać dodatkowe badania wg wymogów w danym kraju. Producenci wytwarzający beton komórkowy z zastosowaniem popiołów lotnych oczekują rozsądnego podejścia do oceny popiołów przez Unię Europejską.

Mimo szeregu przeprowadzonych badań udowadniających, że popioły lotne są materiałem bezpiecznym, podejmowane są w Brukseli działania, które mogą doprowadzić do zaliczenia popiołów lotnych do substancji niebezpiecznych. O skutkach, gdyby do tego doszło, trudno mówić, jest to sytuacja niebezpieczna zwłaszcza dla krajów, które pozyskiwanie energii oparty na węglu.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Odbiorcą polskich norm związanych z działalnością KT 193 są głównie producenci wyrobów betonowych, projektanci, wykonawcy obiektów budowlanych. Skupiając się na środowisku betonów komórkowych należy powiedzieć, że wszystko wskazuje na to, iż ten przemysł powinien się dalej rozwijać (obecnie mamy w kraju 25 czynnych wytwórni o rocznej wydajności ok. 4,2 mln m³ (wg danych GUS i Polskiego Stowarzyszenia Producentów Betonów). Zatrudnienie w tych wytwórniach wynosi od 50 do 150 osób.

– Normy z zakresu działania KT 193 powoływane są w przepisach prawnych np. Rozporządzeniach Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz w przepisach i normach dotyczących projektowania i obliczania konstrukcji.

Możliwości środowiska producentów wyrobów betonowych wspierania działalności normalizacyjnej zależą głównie od ich kondycji finansowej i koniunktury budownictwa. Można liczyć, że uzyska się środki na te normy, które są niezbędne do prowadzenia produkcji i deklaracji właściwości użytkowej wyrobów.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Główne korzyści wynikające z realizacji prac KT, a w konsekwencji w wyniku stosowania norm odzwierciedlających najnowsze rozwiązania technologiczne w produkcji i stosownictwie to korzyści wynikające z podwyższania poziomu właściwości użytkowych wyrobów takich jak:

- wyższa wytrzymałość – podwyższenie trwałości wyrobów

- lepsza izolacyjność cieplna – obniżenie kosztów ogrzewania obiektów
- podwyższenie dokładności wymiarowej – mniejsze zużycie materiałów, szybsza realizacja obiektów.

W wyniku stosowania norm z zakresu działania KT, następuje unifikacja charakterystyk wyrobów, co stanowi istotne ułatwienie w handlu oraz projektowaniu i wykonawstwie. W konsekwencji prowadzi to do zabezpieczenia właściwych warunków środowiskowych i optymalizacji kosztów wykonania obiektów budowlanych.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

- eliminowanie barier technicznych w handlu, ułatwienie handlu w kraju, Europie, świecie,
- harmonizacja i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań,
- wprowadzanie do obrotu i stosowania wyrobów budowlanych o charakterystykach zapewniających spełnienie przez obiekty budowlane siedmiu podstawowych wymagań,
- promocja ochrony środowiska, promocja jakości,
- unowocześnienie metod badań wyrobów poprzez:
 - uczestnictwo w opracowywaniu norm,
 - wdrażaniu do zbioru PN norm EN i ISO:
 - metodą uznania,
 - metodą tłumaczenia,
 - opracowywanie własnych norm krajowych na wyroby znajdujące się poza systemem zharmonizowanym.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Strategia KT 193 obejmuje:

- aktywny udział w powstawaniu norm europejskich m.in. poprzez udział w pracach grup roboczych EAACA,
- opracowywanie norm własnych,
 - priorytet we wprowadzaniu do zbioru PN metodą tłumaczenia w pierwszej kolejności norm europejskich zharmonizowanych na wymagania oraz norm na badania podstawowych właściwości wyrobów,
 - służyć pomocą producentom betonów i innych użytkowników norm w ich stosowaniu,
- zabieganie o pozyskanie środków na realizację prac normalizacyjnych,

- współpracę z PKN i innymi KT (szczególnie z KT 233 i KT 252) oraz instytucjami na rzecz zabezpieczenia wszystkich potrzeb normalizacyjnych.

4.3. Aspekty środowiskowe

Wyroby objęte normami z zakresu działania KT 193 wytwarzane są z zachowaniem wymagań dotyczących ochrony środowiska. Również stosowanie tych wyrobów nie narusza wymagań dotyczących ochrony środowiska i zdrowia.

Odpowiednie wymagania w tym zakresie dotyczące:

- surowców i materiałów do produkcji wyrobów,
- zawartości substancji szkodliwych w wyrobach,
- emisji związków szkodliwych,

są zawarte w opracowywanych normach oraz przepisach administracyjnych. Nie stwierdzono przypadków naruszenia bądź przekroczenia wymagań w tym zakresie.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Na zakres i terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych przez KT mają wpływ następujące czynniki:

- brak środków (lub bardzo ograniczone środki) na opracowania normalizacyjne ze strony PKN,
- trudności w pozyskiwaniu środków finansowych od przedsiębiorców.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Wykaz propozycji tematów normalizacyjnych, dla których KT przewiduje pozyskanie środków na opracowanie w ramach prac na zamówienie:

prPN-EN 771-4:2011/prA1E *Wymagania dotyczące elementów murowych Część 4: Elementy murowy z autoklawizowanego betonu komórkowego.*

PN-EN 12602+A1:2013-11E *Prefabrykowane elementy z autoklawizowanego betonu komórkowego.*

PN-EN 15304:2010 *Oznaczanie odporności na zamrażanie-rozmrażanie autoklawizowanego betonu komórkowego.*

W latach 2015 - 2016 KT 193 planuje pozyskanie środków od producentów betonów komórkowych na przetłumaczenie wyżej wymienionych norm. Norma PN-EN 771-4:2011 ujęta jest w zakresie działania KT 233, sądzimy jednak, że komitetowi KT 193 łatwiej będzie uzyskać od producentów betonów komórkowych środki na tłumaczenie tej normy z języka oryginału.